

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни:	обов'язкова	Форма навчання:	заочна
Освітній ступінь:	магістр		
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування		
Спеціальність:	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність		

Освітня програма: Економіка та управління підприємствами. Менеджмент проєктів і консалтинг

Рік навчання:	1	Семестр:	1
Кількість кредитів (годин):	5 (150 год.: 6 - лекції; 6 - семінарські; 138 - самостійна робота)		
Мова викладання:	українська		

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Степанова Катерина Вячеславівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: доктор економічних наук, професор кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Робочій e-mail: stepanova_k@idguonline.net

Години консультацій на кафедрі: вівторок, 14.40-16.00

3. Опис та мета дисципліни

Дисципліна «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання» є обов'язковим компонентом підготовки здобувачів вищої освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітньо-професійної програми «Економіка та управління підприємствами. Менеджмент проєктів і консалтинг» та спрямована на формування і розвиток загальних та спеціальних (фахових) компетентностей у відповідності до державного стандарту підготовки магістра зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітньо-професійної програми «Економіка та управління підприємствами. Менеджмент проєктів і консалтинг».

Необхідність вивчення дисципліни обґрунтовується появою нових вимог до ефективності управління діяльністю різних суб'єктів господарювання в умовах трансформації економіки нашої держави та глобалізаційних процесів, що відбуваються у світовій економіці. Слід зазначити, що структурним елементом будь-якої національної економіки є суб'єкти господарської діяльності різних організаційно-правових форм та видів підприємницькою торгівельної та\або біржової діяльності, які мають різні цілі діяльності. Але разом з тим кожний суб'єкт господарської діяльності має сформувати систему управління та організувати процес

управління таким чином, щоб забезпечити досягнення стратегічних цілей та створити умови для подальшого розвитку в нестабільному середовищі функціонування сучасних організацій. Виконання такого завдання може бути підсилу лише фахівцю обізнаному у питаннях організаційного дизайну, методів і інструментів управління, технологій і методів прийняття управлінських рішень, планування та діагностики різних аспектів діяльності та використання ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, тощо), особливостях розробки конкурентної політики та конкурентної стратегії спроможного оцінити ризики та вчасно запропонувати і впровадити заходи антикризового управління.

Особливість дисципліни «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання» полягає у поєднанні теоретичних засад менеджменту організації (теми 1-3), фінансового менеджменту (теми 4-6), управління конкурентоспроможністю (теми 7-8) та основ антикризового управління (теми 9-10).

Отже, опанування дисципліни дозволить майбутнім фахівцям у галузі управління та адміністрування отримати знання в предметній сфері менеджменту організації (закони, принципи, методи інструменти управління), набути та розвинути здатності використання концепцій, методів і інструментарію менеджменту у відповідності до цілей діяльності організації, визначати, аналізувати та структурувати проблеми організації, розробляти заходи щодо підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання, які провадять різні види підприємницької діяльності, обирати та приймати управлінські рішення, які забезпечать сталий розвиток організації і відповідний рівень конкурентоспроможності в умовах невизначеності та ризику.

Передумовою для вивчення дисципліни є опанування наступних навчальних дисциплін: «Мікроекономіка та макроекономіка», «Економіка підприємства», «Планування і контроль на підприємстві».

Міждисциплінарні зв'язки «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання» тісно пов'язане з такими предметами як: «Управління проектами та ризиками», «Економіка і організація інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання», «Стратегічний менеджмент та маркетинг» тощо.

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми: «Економіка та управління підприємствами. Менеджмент проектів і консалтинг», державного стандарту підготовки магістрів зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність:

ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 3. Вміти розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.

ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.

ПРН 10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Системна модель економічного управління діяльністю суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>1. Організація як складна система та об'єкт управління.</p> <p>2. Взаємозв'язок та взаємозалежність її внутрішніх елементів і факторів зовнішнього середовища.</p> <p>3. Система економічного управління організацією: функціональний, організаційний, процесний аспект.</p> <p>4. Правові основи утворення і функціонування суб'єктів господарської діяльності.</p>	<p>1. Економічне управління підприємством: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка» / уклад. Л. С. Ларка. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 84 с.</p> <p>2. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf</p> <p>3. Євдокимова Н. М., Батенко Л. П., Верба В. А. та ін. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ : КНЕУ, 2011. 327 с.</p> <p>4. «Менеджмент організацій»: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А. Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf</p> <p>5. Семикіна М.В., Запірченко Л.Д., Матієнко С.С та ін. Економіка та організація торговельних підприємств: практикум. Навч. посібник / за наук. ред. д.е.н., проф. Семикіної</p>

	М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 212 с.
Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями: 1. Підприємницька діяльність в зовнішньоекономічному секторі України. 2. Особливості організації і функціонування організацій (підприємств, установ) різних форм власності. 3. Тенденції розвитку різноманітних підприємств і їх об'єднань. 4. Галузеві особливості функціонального управління організаціями. Завдання 2. Ознайомитись з нормативно-правовою базою щодо порядку заснування суб'єктів господарської діяльності різних організаційно-правових форм та зробити їх порівняльний аналіз (кількість учасників, розмір статутного капіталу, порядок прийняття рішень, розподіл відповідальності між учасниками, тощо). Результати аналізу бажано подати у вигляді таблиці. Конспект з питань здобувач має мати у наявності та представити на перевірку за тиждень до початку екзаменаційної сесії, а також виконані завдання	1. Господарський кодекс України. URL: http://www.rada.kiev.gov.ua . 2. Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент за видами економічної діяльності» для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми (підготовки докторів філософії) спеціальності 073 «Менеджмент» /Укладач Коренюк П.І. Кам'янське: ДДТУ, 2018 295 с. URL: http://www.dstu.dp.ua/Portal/WWW/practic/7-33-k198.pdf . 3. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/%D0%95%D0%9F-%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%20%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BB.pdf 4. Семикіна М.В., Запирченко Л.Д., Матієнко С.С та ін. Економіка та організація торговельних підприємств:практикум. Навч. посібник / за наук. ред. д.е.н., проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 212 с. 5. Підприємництво. Торгівля. Біржова діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / упоряд. О. В. Олабоді, Т. П. Фесун ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ, 2021. 120 с. URL: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/32499/3/pokazhchyk%20pidpryemnytstvo.pdf

Тема № 2. Організаційний дизайн управлінської моделі суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	1. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.

	<p>2. Скорик О. О. Концептуальні засади організаційного проектування в публічному управлінні. <i>Державне управління: удосконалення та розвиток</i>. 2019. № 6. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1451 (дата звернення: 08.04.2020).</p> <p>3. Приходько В. В., Прокопенко В. І., Малий В. В. та ін. Теорія організації: навч. посібник / За ред. І.В. Шереметьєвої. Донецьк: Національний гірничий університет, 2011. 258 с.</p> <p>4. Селютін В. М., Яцун Л. М., Ольшанський О. В. Теорія організації : навч. посібник. Харків : ХДУХТ, 2017. 280 с.</p> <p>5. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>1. Людина як елемент соціальної системи. Основні види соціальних організацій.</p> <p>2. Дизайн організації як набір параметрів, що визначають рівні поділу праці та координування.</p> <p>3. Проектування організаційних змін.</p> <p style="text-align: center;">Розв'язання задач</p>	<p>1. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf</p> <p>2. Найпак Д.В. Форми організації віртуальних підприємств. <i>Концептуальні засади менеджменту в інформаційній економіці: кол. монографія</i> / за заг. ред. докт. екон. наук, професора Лепейко Т.І. Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. С.82-101.</p> <p>3. Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Харків : Право, 2013. 216 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBN_IKI_2013/Menedgment_2013.pdf.</p>

<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні підходи до розроблення управлінських моделей. 2. Основні компоненти управлінських моделей та їх характеристика. 3. Компоненти організаційних перетворень. 4. Модель розвитку внутрішнього потенціалу та конкурентного статусу суб'єкта господарської діяльності. <p>Завдання 2 Зробіть порівняльний аналіз різних видів організаційних структур управління із зазначенням їх характеристики, переваг, недоліків, доцільності застосування для певних видів та масштабів діяльності і організаційно-правових форм діяльності суб'єктів господарювання. Результати аналізу бажано подати у вигляді таблиці.</p> <p>Конспект з питань здобувач має мати у наявності та представити на перевірку за тиждень до початку екзаменаційної сесії, а також виконані завдання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Яковенко О.І. Управління проєктами та ризиками: навчальний посібник. Ніжен: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196с. 2. Смоляр Л.Г., Пічугіна М.А. Кластерна модель підвищення конкурентоспроможності підприємств на інноваційній основі. URL: http://economy.kpi.ua/files/files/30_kpi_2009.pdf. 3. Осовська Г.В., Масловська Л.Ц., Осовський О.А. Менеджмент організацій: підручник. Київ: Кондор Видавництво, 2015. 366 с. 4. Семикіна М.В., Запірченко Л.Д., Матієнко С.С та ін. Економіка та організація торговельних підприємств:практикум. Навч. посібник / за наук. ред. д.е.н., проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 212 с. 5. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf
--	--

Тема № 3. Технологія розв'язання завдань економічного управління діяльністю суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи прийняття управлінських рішень. 2. Закони, що впливають на прийняття рішень в менеджменті: економічні, соціології, індивідуальної і соціальної психології людини. 3. Система економічного управління «витрати-випуск-прибуток» (CVP - аналіз). 4. Система збалансованих показників (BSC) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf

<p>Розв'язання задач</p>	<p>Pidpryemnytstvo-torhivlyya-birzhova-diyalnist.pdf</p> <p>2. Осовська Г.В., Масловська Л.Ц., Осовський О.А. Менеджмент організацій: підручник. Київ: Кондор Видавництво, 2015. 366 с.</p> <p>3. Наливайко Л., Симоненко Т. Методи прийняття управлінських рішень. Конспект лекцій з навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 67 с. URL: https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/z/zl16.2.pdf</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика методів управління організацією. 2. Економічне управління підприємством як процес прийняття управлінських рішень. 3. Технологія прийняття управлінських рішень. 4. Формування системи ключових показників економічного управління підприємством. 5. Система контролінгу <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оберіть певний вид господарської діяльності, розробіть для нього систему цілей («дерево цілей») та складіть для кожної цілі систему ключових показників за якої можна буде оцінити рівень її досягнення. Результати подайте у табличній формі. 2. Дайте порівняльну характеристику методам контролінгу та систематизуйте їх у відповідності до сфери і часу застосування. 3. Задача: Компанія виробляє та продає один вид продукції. Результати її діяльності за останній місяць характеризуються такими показниками: виручка від реалізації — 400 тис. грн., обсяг змінних витрат — 280 тис. грн., (28 грн.\од.), обсяг постійних витрат — 90 тис. грн. Розрахуйте точку беззбитковості, визначте розмір доходу в точці беззбитковості та обсяг прожаків, що забезпечить прибуток у розмірі 12 тис. грн. <p>Конспект з питань здобувач має мати у наявності та представити на перевірку за тиждень до початку екзаменаційної сесії, а також виконані завдання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдокимова Н. М., Батенко Л. П., Верба В. А. та ін. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ : КНЕУ, 2011. 327 с. 2. Осовська Г.В., Масловська Л.Ц., Осовський О.А. Менеджмент організацій: підручник. Київ: Кондор Видавництво, 2015. 366 с. 3. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/%D0%95%D0%9F-%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%201%20%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BB.pdf 4. Брітченко І.Г., Князевич А.О. Контролінг : навч. посіб. Рівне : Волинські обереги, 2015, 280 с. URL: http://zounb.zp.ua/sites/default/files/news/2015/05/Navchalny_posibnik_-_Kontroling-Ch_B.pdf. 5. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г.Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: Львів ДУВС, 2018. 440 с. 6. Євдокимова Н. М., Батенко Л. П., Верба В. А. та ін. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ : КНЕУ, 2011. 327 с. 7. Брітченко І.Г., Князевич А.О. Контролінг: навч. посіб. Рівне : Волинські обереги, 2015, 280 с. URL: http://zounb.zp.ua/sites/default/files/news/2015/05/Navchalny_posibnik_-_Kontroling-Ch_B.pdf.

	8. Підприємництво. Торгівля. Біржова діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / упоряд. О. В. Олабоді, Т. П. Фесун ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ, 2021. 120 с. URL: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/32499/3/pokazhchyk%20pidpryemnytstvo.pdf
--	--

Тема № 4. Система бюджетного управління господарською діяльністю

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Завдання для самостійної роботи: <ul style="list-style-type: none"> - Скласти конспект за питаннями: - Прогнозування на підставі використання невластних задач математичного програмування. - Причини виникнення несумісних задач фінансового планування діяльності підприємства. - Методи подолання несумісних обмежень у задачах перспективного та поточного фінансового планування. - Склад і типізація центрів фінансової відповідальності (ЦФВ) та місць виникнення затрат (ЦВЗ), об'єднаних схемою консолідації фінансової інформації. - Постановка фінансових бюджетів. Формування статей, принципів їх групування, складу, ступеня деталізації та фінансового аналізу. - Впровадження розробок у систему інформаційної підтримки бюджетування. -Зміст системи бюджетного управління діяльністю суб'єкта господарювання. -Види планів і послідовність їх розробки. -Методи планування і прогнозування. -Постановка системи бюджетування в організації. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдокимова Н. М., Батенко Л. П., Верба В. А. та ін. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ : КНЕУ, 2011. 327 с. 2. Яковенко Е.И. Бюджетирование в системе управления предприятием. <i>Volumul include materialele Simpozionului Științific Internațional „Reformele economice în sectorul agroalimentar și impactul lor asupra dezvoltării economiei naționale” dedicat aniversării a 50 de ani de la fondarea Facultății de Economie</i> Vol.43. Chișinău, 2015. P.241-245. 3. Бюджетування в економічних системах: монографія / за ред. Ю. Г. Лисенко, В. М. Андрієнко. Донецьк : Юго-Восток, 2009. 359 с. 4. Бюджетування як інструмент забезпечення життєдіяльності підприємства : монографія / за ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2011. 220 с. 5. Филипенко, О. М., Гросул В. А. Планування і контроль на підприємстві: навч. посібник Харків : ХДУХТ, 2011. 326 с. URL: http://elib.hduht.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1219/1/202011.pdf. 6. Економічне управління підприємством: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051

<p>-Регламентация бізнес-процесів системи бюджетування у внутрішніх документах (положеннях, регламентах, формах бюджетів і звітів).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Процес планування діяльності. - Основні фінансові елементи в системі бізнес-планування. - Етапи організації роботи з бюджетування. - Розробка фінансової структури підприємства. <p>Визначення необхідної кількості бюджетів, які формуються на рівні підрозділів, та схем їх консолідації</p> <p>Анотування наукової статті (150-200слів)</p> <p>Конспект з питань здобувач має мати у наявності та представити на перевірку за тиждень до початку екзаменаційної сесії, а також виконані завдання</p>	<p>«Економіка» / уклад. Л. С. Ларка. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 84 с.</p> <p>7. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf</p> <p>8. Підприємництво. Торгівля. Біржова діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / упоряд. О. В. Олабоді, Т. П. Фесун ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ, 2021. 120 с. URL: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/32499/3/pokazhchyk%20pidpryyemnytstvo.pdf</p>
--	--

Тема № 5. Технологія формування операційних бюджетів та бюджету доходів і витрат діяльності суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування бюджету продаж за видами виробів. 2. Формування бюджету виробництва за видами виробів. 3. Формування бюджету прямих матеріальних витрат. 4. Формування бюджету прямих витрат на оплату праці. 5. Формування бюджету загальновиробничих витрат. 6. Розроблення бюджету доходів і витрат. Економічна сутність і види прибутку підприємства. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдокимова Н. М., Батенко Л. П., Верба В. А. та ін. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ : КНЕУ, 2011. 327 с. URL: https://kneu.edu.ua/ua/depts4/k_strategii_pidpryjemstv/ekupidpr/. 2. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / за редакцією І.В. Сіменко, Т.Д. Косової: Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 384 с. URL: https://pe.nmu.org.ua/ua/student/informzabezp/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%90%D0%93%D0%94%D0%9F.pdf

7. Функції і механізм управління прибутком підприємства.
8. Аналіз розподілу й використання прибутку.
9. Складання бюджету витрат на реалізацію продукції (бюджет витрат на збут).
10. Складання бюджету адміністративних витрат.
11. Бюджет собівартості реалізованої продукції.
12. Формування бюджету доходів і витрат підприємства.
13. Аналіз ефективності використання прибутку.
14. Факторний аналіз прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг).
15. Оптимізація джерел прибутку.

Скласти конспект у якому відобразити: методика розрахунку потреби організації:

- в персоналі;
 - в оборотних фондах і фондах обігу;
 - виробничих потужностях;
- вказати показники оцінки їх ефективності.

Розв'язати задачі:

Задача 1

План реалізації продукції і послуг на рік на фабриці передбачено довести до 320 тис. грн. Середній залишок оборотних засобів заплановано на суму 40 тис. грн. В результаті впровадження організаційно-технічних заходів тривалість одного обороту скоротилася в середньому на 6 днів, обсяг реалізованої продукції і послуг зріс на 3%.

Визначити планове та фактичне число оборотів оборотних засобів, планову та фактичну тривалість обороту оборотних засобів, а також потрібну суму оборотних засобів у плановому періоді та суму вивільнених оборотних засобів.

Задача 2

Для бригади заплановано виготовити 200 виробів за рік, оптова (гуртова) ціна яких становить 148 000 грн. Пряма відрядна заробітна плата в структурі гуртової ціни — 35%. За рік бригадою зекономлено 450 кг чорних металів, завдяки чому виготовлено

3. Бюджетування в економічних системах: монографія / за ред. Ю. Г. Лисенко, В. М. Андрієнко. Донецьк : Юго-Восток, 2009. 359 с.

4. Економічне управління підприємством: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка» / уклад. Л. С. Ларка. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 84 с.

5. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г.Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: Львів ДУВС, 2018. 440 с.

6. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с. URL:

<http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/%D0%95%D0%9F-%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%201%20%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BB.pdf>

7. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL:

https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf
<http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf>

8. Підприємництво. Торгівля. Біржова діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / упоряд. О. В. Олабоді, Т. П. Фесун ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ, 2021. 120 с. URL:

<http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/32499/3/pokazhchyk%20pidpryemnytstvo.pdf>

<p>понад план два виробу і одержано додатково 518 грн. заробітної плати.</p> <p>Госпрозрахунковим бригадам нараховується премія за економію чорних металів у розмірі 50% одержаної економії. Вартість 1 кг чорних металів — 0,6 грн. За перевиконання плану на 1% бригада преміюється в розмірі 2% запланованого фонду оплати праці.</p> <p>Визначити приріст заробітної плати бригади за рік за виготовлення додаткової кількості виробів із зекономлених матеріалів.</p> <p>Задача 3</p> <p>У результаті розподілу прибутку швейної фабрики між її виробничими підрозділами розкрійний цех одержав 9,4 тис. грн. валового прибутку. Після сплати орендної плати в розмірі 0,8 тис. грн. та повернення внутрізаводських кредитів у сумі 1,2 тис. грн. і відшкодування збитків у розмірі 0,45 тис. грн. у цеху було утворено фонд споживання та фонд накопичення у співвідношенні 3:1.</p> <p>Розрахувати величину цих фондів.</p> <p>Конспект з питань здобувач має мати у наявності та представити на перевірку за тиждень до початку екзаменаційної сесії, а також виконані завдання</p>	
---	--

Тема № 6. Управління грошовими потоками та капіталом суб'єкта господарської діяльності

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи і методи управління грошовими потоками підприємства. 2. Планування грошових потоків. 3. Фінансування діяльності підприємства: основні поняття і категорії. 4. Економічна сутність і класифікація капіталу підприємства. 5. Функції і механізм управління капіталом підприємства. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бланк О.І., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 792 с. 2. Васківська К. В., Сич О. А. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf. 3. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / За заг. редакцією д-ра екон. наук І. О. Школьник та канд. екон. наук В. М. Кремень Суми, 2014. – 427 с. URL:

	<p>http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/finmen/Posibnuk_finmen.pdf.</p> <p>4. Яковенко О.І. Теоретичні аспекти вдосконалення управління оборотними активами. <i>Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Науки: економіка, політологія, історія</i>, 2017. №1-2(243-244). С.175-190.</p> <p>5. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf</p>
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оптимізація структури капіталу. 2. Управління власним капіталом. 3. Управління позиковим капіталом. 4. Управління інвестиційним портфелем суб'єктів господарської діяльності. 5. Довгострокові пасиви: склад, структура, основні способи збільшення капіталу. 6. Традиційні методи короткострокового і середньострокового фінансування. 7. Оцінка середньозваженої вартості капіталу підприємства. 8. Моделі оцінки вартості зобов'язань підприємства. 9. Політика формування власних фінансових ресурсів підприємства. 10. Дивідендна політика. 11. Політика залучення і формування позикового капіталу підприємства. Інвестиційна політика підприємства. 12. Методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів. Сутність і 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдокимова Н. М., Батенко Л. П., Верба В. А. та ін. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ : КНЕУ, 2011. 327 с. URL: https://kneu.edu.ua/ua/depts4/k_strategii_pidpryjemstv/ekupidpr/. 2. Куц Л. Л. Капітал підприємства: формування та використання. Опорний конспект лекцій. Тернопіль, ТНЕУ, 2012. 114с. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/8053/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf 3. Васьківська К. В., Сич О. А. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf.

<p>класифікація фінансових ризиків підприємства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Леверидж та його роль у фінансовому менеджменті. 14. Основні теорії структури капіталу. Методологічні основи оцінки вартості капіталу підприємства. 15. Сутність концепції вартості капіталу. 16. Оцінка вартості власного капіталу. 17. Управління залученням банківського кредиту. 18. Забезпечення стійких темпів економічного розвитку підприємства. 19. Ключові принципи оцінки інвестиційних проєктів. 20. Методи аналізу ризику. 21. Механізми нейтралізації фінансових ризиків. 22. Категорії ризику і левериджу. 23. Методика розрахунку критичного обсягу продажів. 24. Оцінка виробничого левериджу. 25. Оцінка фінансового левериджу. <p>Конспект з питань здобувач має мати у наявності та представити на перевірку за тиждень до початку екзаменаційної сесії, а також виконані завдання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Яковенко О.І. Управління проєктами та ризиками: навчальний посібник. Ніжен: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196с. 5. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidpryemnytstvo-torhivlya-birzhovadiyalnist.pdf 6. Підприємництво. Торгівля. Біржова діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / упоряд. О. В. Олабоді, Т. П. Фесун ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ, 2021. 120 с. URL: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/32499/3/pokazhchyk%20pidpryemnytstvo.pdf
--	--

Тема № 7. Управління конкурентоспроможністю діяльності суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види конкурентоспроможності. 2. Конкурентні стратегії та вплив конкурентних сил на діяльність суб'єкта господарювання. 3. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності організації: галузевий, структурний, функціональний, процедурний та цільовий. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Менеджмент організацій»: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А.Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с. URL:

4. Використання методів стратегічного аналізу для оцінки конкурентоспроможності організації.
5. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції (робіт, послуг).
6. Суть, роль та місце конкурентної політики у підприємницькій діяльності.
7. Основні підходи до формування конкурентної політики суб'єкта господарської діяльності та оцінювання її ефективності.
8. Процес розробки конкурентної стратегії та критерії оцінки її ефективності.

Завдання 2

1. Дайте порівняльний аналіз методам стратегічного аналізу (бенчмаркінгу, SWOT-аналізу, SNV-аналізу, GAP-аналізу, PEST-аналізу, LOTS-аналізу, матриця BCG, матриця МакКенсі та інші) обов'язкові позиції: сутність та особливості застосування, переваги, недоліки, доцільність використання в певних умовах. Результати подати у вигляді таблиці.
2. Оберіть будь-яке підприємство (організацію) та здійсніть оцінку його конкурентоспроможності з використанням одного з методів стратегічного аналізу.

Конспект з питань здобувач має мати у наявності та представити на перевірку за тиждень до початку екзаменаційної сесії, а також виконані завдання

- https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf
2. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf
<http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diynalnist.pdf>
 3. Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Харків : Право, 2013. 216 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNI_KI_2013/Menedgment_2013.pdf
 4. Яковенко О.І. Методичні підходи до оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. *Теоретико-методичні аспекти підвищення конкурентоспроможності прикордонного регіону : кол. моногр.* / за ред. в.І. Захарченко та М.М. Меркулова. Одеса: Атлант, 2018. С.194-204.
 5. Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент за видами економічної діяльності» для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми (підготовки докторів філософії) спеціальності 073 «Менеджмент» /Укладач Коренюк П.І. Кам'янське: ДДТУ, 2018 295 с.
 6. Бельтюков Є.А., Некрасова Л.А. Конкурентна стратегія підприємства: сутність та формування на основі оцінки рівня. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал.* 2014. № 2 (12). С. 6-13. URL: <http://www.economics.opu.ua/files/archive/2014/n2.html>
 7. Ковтун О.І. Стратегія підприємства: Навч. посібник. 2-ге вид., стереотип. Львів: «Новий Світ – 2000», 2006. 388 с.
 8. Фатхутдінов Р. А., Осовська Г.В. Управління конкурентоздатністю організації: підручник. Київ: Кондор, 2009. 468 с.
 9. Ковтун О.І. Стратегія підприємства: Навч. посібник. 2-ге вид., стереотип. Львів: «Новий Світ – 2000», 2006. 388 с.

	<p>10. Застосування інструментарію GAP-аналізу у формуванні стратегії розвитку фінансового потенціалу туристичного підприємства. URL: https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/04/171.pdf.</p> <p>11. Особливості застосування бенчмаркінгу в Україні. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/16227/1/74_Shandr%D1%96vska_140_141_Modern_Problems.pdf.</p> <p>12. SWOT-аналіз як основний інструмент стратегічного управління, його переваги і недоліки. URL: http://www.rusnauka.com/3_SND_2010/Economics/58123.doc.htm</p> <p>13. Підприємництво. Торгівля. Біржова діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / упоряд. О. В. Олабоді, Т. П. Фесун ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ, 2021. 120 с. URL: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/32499/3/pokazhchyk%20pidpryemnytstvo.pdf</p>
--	--

Тема № 8. Управління ефективністю діяльності суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складові оцінки ефективності функціонування організації. 2. Суть ресурсно-потенціального підходу до оцінки ефективності. 3. Визначення ефективності діяльності суб'єкта господарювання. 4. Коефіцієнти ефективності організації управління. <p>Розв'язання задач</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Практикум з дисципліни «Економічне управління підприємством» / уклад. Верба В.А., Євдокимова Н.М., Кизенко О.О. Київ : КНЕУ, 2008. 257 с. 2. Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Харків : Право, 2013. 216 с. http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNI_KI_2013/Menedgment_2013.pdf. 3. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/%D0%95%D0%9F-%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%201

	%20%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BB.pdf f.
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи оцінки ефективності функціонування і управління підприємством. 2. Критерії та система показників оцінки економічно ефективності управління. 3. Критерії оцінки управлінської праці. Показники ефективності управлінської праці. 4. Концепції ефективності та підходи до оцінки ефективності управління 5. Оцінка ефективності організації управління та результатів діяльності господарського суб'єкта. <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За результатами вивчення наукових джерел систематизуйте у таблиці критерії та показник ефективності (комерційної, соціальної, тощо) діяльності організації (комерційної, соціальної, тощо), організаційних структур управління, організації маркетингу, виробництва, фінансів та кадрової роботи, використання ресурсів організації із зазначенням методики розрахунку цих показників та напрямів і заходів щодо підвищення ефективності. 2. За запропонованими результатами діяльності організації дайте аналітичну оцінку ефективності діяльності із визначенням проблем та можливих заходів щодо їх усунення. <p>Конспект з питань здобувач має мати у наявності та представити на перевірку за тиждень до початку екзаменаційної сесії, а також виконані завдання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf 2. Євдокимова Н. М., Батенко Л. П., Верба В. А. та ін. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ : КНЕУ, 2011. 327 с. URL: https://kneu.edu.ua/ua/depts4/k_strategii_pidpryjemstv/ekupidpr/. 3. Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент за видами економічної діяльності» для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми (підготовки докторів філософії) спеціальності 073 «Менеджмент» /Укладач Коренюк П.І. Кам'янське: ДДТУ, 2018 295 с. 4. Менеджмент організацій і адміністрування: навчальний посібник для підготовки до державного іспиту на ступінь магістра зі спеціальності „Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності) / під ред. С.К. Харічкова, Г.А., Дорошук. Одеса, , 2015. 400 с. URL: https://economics.opu.ua/files/scientific-base/study-materials/doroshuk2.pdf 5. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf

	<p>6. Підприємництво. Торгівля. Біржова діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / упоряд. О. В. Олабоді, Т. П. Фесун ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ, 2021. 120 с. URL: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/32499/3/pokazhchyk%20pidpryemnytstvo.pdf</p> <p>Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів), наукові статті у фахових виданнях, підручники, посібники, тощо</p>
--	---

Тема № 9. Діагностика управління діяльністю суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Процес діагностики. 2. Показники діагностичного дослідження: економічні фінансові, соціально-психологічні. 3. Інформаційне забезпечення діагностики управління діяльністю суб'єкта господарювання. 4. Діагностика ефективності організації системи управління. 5. Сутність діагностики системи управління організаціями. 6. Діагностика кадрового забезпечення. 7. Діагностики виробничої системи. 8. Діагностика стану матеріально-технічного забезпечення. 9. Діагностика організації комунікаційних мереж (внутрішніх та зовнішніх). 10. Фінансова діагностика господарської діяльності. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf 2. Євдокимова Н. М., Батенко Л. П., Верба В. А. та ін. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ : КНЕУ, 2011. 327 с. URL: https://kneu.edu.ua/ua/depts4/k_strategii_pidpryemstv/ekupidpr/. 3. Сарай Н.І. Економічна діагностика. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Економіка підприємства» усіх форм навчання. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 165с.

<p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За результатами вивчення наукових джерел систематизуйте у таблиці показники діагностичного дослідження: економічні фінансові, соціально-психологічні та методику їх обчислення (визначення) 2. За результатами фінансової звітності підприємства здійсніть діагностику фінансового стану та прибутковості діяльності підприємства. Запропонуйте заходи щодо підвищення фінансової стійкості господарського суб'єкта. <p>Конспект з питань здобувач має мати у наявності та представити на перевірку за тиждень до початку екзаменаційної сесії, а також виконані завдання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Лахтіонова Л. А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності: монографія. Київ: КНЕУ, 2011. 880 с. 5. Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Харків : Право, 2013. 216 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBN/IKI_2013/Menedgment_2013.pdf <p>Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів), наукові статті у фахових виданнях, підручники, посібники, тощо</p>
--	--

Тема № 10. Основи антикризового управління та управління ризикозахищеністю суб'єкта господарської діяльності

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність кризового стану організації. 2. Діагностика кризового стану організації. 3. Зміст процесу антикризового управління в організації. 4. Фінансове управління процесом стабілізації, реорганізації і ліквідації підприємства, реструктуризації боргів підприємства у процесі проведення фінансової санації. 5. Концепція управління ризикозахищеністю організації. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf 2. «Менеджмент організацій»: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П Малик, Г.А.Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с. URL:

	<p>https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf.</p> <p>3. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / За заг. редакцією д-ра екон. наук І. О. Школьник та канд. екон. наук В. М. Кремень Суми, 2014. 427 с. URL: http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/finmen/Posibnuk_finmen.pdf.</p> <p>4. Скибицький О.М. Антикризовий менеджмент: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 568 с. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk740017.pdf</p>
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види криз та причини (чинники), що їх спричиняють. 2. Сутність і завдання антикризового управління. 3. Фінансові аспекти реорганізації організації та забезпечення ліквідаційних процедур. 4. Якісні та кількісні методи оцінки ризиків. 5. Заходи попередження та зменшення негативного впливу ризиків на результати діяльності суб'єкта господарювання. <p>Завдання 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За результатами вивчення наукових джерел систематизуйте у таблиці види криз, причини, що їх спричиняють показники за якими визначають наявність певної кризи та заходи щодо попередження кризи або виходу із кризового стану. 2. Оберіть будь-яку організацію (комерційну або некомерційну) здійсніть діагностику її діяльності. Визначте вірогідність настання кризового стану в цілому та за окремими аспектами діяльності і запропонуйте превентивні заходи та/або заходи щодо усунення кризових явищ і ризиків діяльності для забезпечення сталого розвитку організації. <p>Конспект з питань здобувач має мати у наявності та представити на перевірку за</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бланк О.І., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 792 с. 2. Економічне управління підприємством: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка» / уклад. Л. С. Ларка. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 84 с. 3. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / За заг. редакцією д-ра екон. наук І. О. Школьник та канд. екон. наук В. М. Кремень Суми, 2014. 427 с. URL: http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/finmen/Posibnuk_finmen.pdf. 4. Скибицький О.М. Антикризовий менеджмент: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 568 с. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk740017.pdf 5. Яковенко О.І. Управління проектами та ризиками: навчальний посібник. Ніжен: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196 с. 6. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf http://sites.znu.edu.ua/science-

<p>тиждень до початку екзаменаційної сесії, а також виконані завдання</p>	<p>earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf</p> <p>7. Підприємництво. Торгівля. Біржова діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / упоряд. О. В. Олабоді, Т. П. Фесун ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ, 2021. 120 с. URL: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/32499/3/pokazhchyk%20pidpryyemnytstvo.pdf</p> <p>Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів), наукові статті у фахових виданнях, підручники, посібники, тощо</p>
--	---

Типові задачі для розв'язання

Задача 1

Оберіть організаційно-правову форму діяльності та обґрунтуйте свій вибір. Побудуйте організаційну структуру малого підприємства, що виготовляє меблі. Чисельність: 35 осіб. Назвіть вид організаційної структури.

У відповідності до аспектів організації взаємодії вибрати і описати структуру певної форми, визначити функції посадових осіб та порядок їх взаємодії та розв'язати питання делегування, відповідальності і повноважень. Дані занести в таблицю.

Задача 2

Розрахувати план випуску товарної, валової та реалізованої продукції підприємства за даними табл. 2.1.

Посади керівників	Функції та обов'язки працівників	Права та відповідальність працівників

Залишок незавершеного виробництва на початок планового періоду становить 900 тис. грн., на кінець періоду — 600 тис. грн. Залишок готової продукції на 01.01 — 140 тис, а на 31.12 — 125 тис. грн.

Таблиця 2.1

Продукція	План випуску		Оптова ціна, грн.
	кількість, шт.	сума, тис. гри.	
Виріб А	2500	—	600

Виріб Б	400	—	750
Виріб В	1200	—	325
Запасні частини у тому числі: для власних потреб для реалізації на сторону			300,0 50,0 250,0
Роботи і послуги на сторону		1850	

Задача 3

На майбутній рік підприємством складений план випуску продукції, представлений в таблиці:

Виріб	Кількість, штук	Витрати часу на виріб, нормо-годин	Виконання планових норм виробітку %
А	1200	60	110
Б	2500	80	115
В	1800	120	125
Г	1400	200	120
Д	800	180	105

За наведеними даними необхідно визначити:

1) необхідну чисельність основних працівників при ефективному фонді робочого часу одного середньооблікового працівника 230 днів на рік при середній тривалості робочого дня - 7,6 годин;

2) чисельність всіх працівників, якщо основні працівники складають лише 68% їх загальної чисельності;

3) середньоспискову чисельність робітників, якщо планові неявки складають 15% номінального часу;

4) чисельність всього промислово-виробничого персоналу підприємства, якщо число фахівців, службовців та іншого персоналу складає лише 17% від загальної кількості працюючих на підприємстві.

Задача 4

Обчислити місячний заробіток кравчині III розряду. Якщо за місяць нею виготовлено 150 виробів при завданні 132 шт. Трудомісткість пошиття виробу 1,2 н-год. Вихідна база для нарахування доплат 110% від плану. Шкала для визначення відсотку зростання розцінку наведена в таблиці

% перевиконання вихідної бази	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100
% зростання розцінку	20	40	60	80	100

Задача 5

Вартість основних фондів підприємства «Ромтекс» на початок базового року становила 5860 тис. грн. З 1 травня того ж року введено в дію нових основних фондів на суму 980 тис. грн., а з 1 жовтня виведено з експлуатації спрацьованих основних фондів на суму 1360 тис. грн. Рівень фондівіддачі в базовому році становив 1,12 грн. У розрахунковому році передбачається збільшити обсяг реалізованої продукції на 15 %, а середньорічну вартість основних фондів на 8 %.

Задача 6

У звітному періоді підприємство реалізувало продукції на 100 тис. грн. при середньорічному залишку нормованих оборотних засобів 8,34 тис. грн. У плановому періоді обсяг реалізованої продукції зросте на 15%.

Визначити потребу підприємства в оборотних засобах і суму вивільнених оборотних засобів за рахунок прискорення їх оборотності, якщо відомо, що планом передбачено зростання коефіцієнта оборотності на 12%.

Задача 7

Проектний інститут працює над розробленням технологічного процесу (потокової лінії) з переробки сільськогосподарської сировини. Вартість проектних робіт становить 64 тис. грн., які мають бути освоєні протягом двох років: 44 тис. грн. першого року і 20 тис. грн.- другого.

Виготовлення технічних засобів триватиме рік. Вартість обладнання 70 тис. грн., а монтажу - 24 тис. грн., який також повинен бути виконаний протягом року.

Освоєння проектного технологічного процесу дасть змогу переробляти щорічно 1000 т сировини і виробляти 200 тис. умовних банок консервної продукції за ціною 2,1 грн./банку. Собівартість продукції 1,6 грн./банку.

Супутні капіталовкладення становлять 1100 грн. щорічно.

Термін експлуатації потокової лінії 5 років.

Обчисліть народногосподарський ефект від розроблення і використання нової технології у переробній галузі.

Задача 8

Розрахувати кількість робочих місць, такт і довжину багатопредметної потокової лінії із складання приймачів, магнітофонів і телевізорів, якщо трудомісткість їх складання становить відповідно 24,8 год, 15, 18, 7 год, а обсяг випуску — 150, 100, 50 шт./міс. Крок конвеєра — 1,2 м, режим роботи — п'ятиденка, 2 зміни; номінальний фонд — 22 дні. Розміщення робочих місць двостороннє, радіус закруглення лінії — 1 м. Вказати найраціональнішу послідовність запуску виробів на потік.

Задача 9

Розрахувати процент знижки витрат на виробництво продукції, якщо відомо, що виробнича програма підприємства становить 500 виробів *A*, 720 виробів *B*, собівартість яких відповідно дорівнює 85 і 160 грн./шт. Планом на наступний рік передбачено збільшити випуск продукції *A* на 20%, *B* — на 40%. Оптова ціна продукції *A* — 110 грн., *B* — 200 грн.

Задача 10

Відомі такі дані про роботу підприємства у звітному періоді: випущено продукції на суму 240 000 грн. загальною собівартістю 182 тис. грн.; залишки готової продукції на складах на початок року становили 20 тис. грн., а на кінець року вони зменшились на 9%; протягом року було реалізовано продукції підсобного господарства на суму 18 тис. грн.

при собівартості 15,8 тис. грн.; одержано грошових коштів у вигляді сплачених штрафів за порушення договірної дисципліни на суму 3,8 тис. грн.; мали місце збитки від інших позареалізаційних операцій на суму 3,95 тис. грн.; погашені проценти за банківський кредит в сумі 2,2 тис. грн.; погашена за енергоносії в сумі 8,3 тис. грн.; прибуток оподатковувався за ставкою 18%. Розрахувати величину фонду споживання і фонду нагромадження підприємства, якщо вони формуються у співвідношенні 3:1.

Задача 11

Компанія виробляє та продає один вид продукції. Результати її діяльності за останній місяць характеризуються такими показниками: виручка від реалізації — 400 тис. грн., обсяг змінних витрат — 280 тис. грн., (28 грн./од.), обсяг постійних витрат — 90 тис. грн. Розрахуйте точку беззбитковості, визначте розмір доходу в точці беззбитковості та обсяг продажів, що забезпечить прибуток у розмірі 12 тис. грн.

Задача 12

За результатами фінансової звітності підприємства здійсніть діагностику фінансового стану та прибутковості діяльності підприємства. Запропонуйте заходи щодо підвищення фінансової стійкості господарського суб'єкта.

Задача 13

Визначити чисельність прибиральниць та допоміжних робітників цеху механічної обробки металу, що складається з 500 робочих місць, в тому числі, оснащених металорізальними верстатами – 350 роб. місць. Норми обслуговування складають для підготовлювачів робіт – 100 р.м., мастильників – 80 р.м., шорників – 70 р.м., налагоджувальників – 20 р.м., електриків – 30 р.м., ремонтників – 25 р.м., контролерів якості – 25 р.м., заточників – 60 р.м., транспортувальників – 50 р.м. Для прибиральниць норма обслуговування складає – 500 м² виробничої площі на одного чоловіка. Середня площа одного робочого місця верстатника (враховуючи проходи) – 12 м², а решти робочих місць – 7 м².

Задача 14

Розрахувати показники динаміки продуктивності праці продавців торговельного підприємства в звітному році, порівняно з попереднім, у дійсних і порівняних цінах за такими даними: товарооборот на одного продавця (тис. грн): попередній рік - 32,0; звітний рік - 45,5; індекс роздрібних цін звітного року — 1,10; середній індекс трудомісткості товарообороту — 1,15. Зробити висновки.

Задача 15

Оберіть будь-яку організацію (комерційну або некомерційну) здійсніть діагностику її діяльності. Визначте вірогідність настання кризового стану в цілому та за окремими аспектами діяльності і запропонуйте превентивні заходи та/або заходи щодо усунення кризових явищ і ризиків діяльності для забезпечення сталого розвитку організації.

Задача 16

Визначити оптимальну потребу підприємства в обігових коштах у незавершеному виробництві (підприємство випускає один вид продукції):

1. Витрати на виробництво в цілому по підприємству:

- матеріальні та прирівняні витрати на виробництво продукції, обраховані за відпускними цінами виробника (постачальника) – 450 тис. грн.
- заробітна плата робочих – 300 тис. грн.
- нарахування на заробітну плату – 46 %

- амортизаційні відрахування – 88 тис. грн.
 - інші витрати, обраховані за відпускними цінами виробника (постачальника) – 120 тис. грн.
 - адміністративні витрати – 180 тис. грн.
2. Виробничий цикл – 92 дні.
 3. Витрати на виробництво в перший день виробничого циклу – 12 %.

Задача 17

Виплата дивідендів акціонерним товариством за привілейованими акціями (сума яких більша за суму виплат, розраховану на будь-яку іншу акцію):

1. Нараховано дивідендів за рахунок резервного капіталу – 240 тис. грн.
2. Сума дивідендів у розрахунку на одну привілейовану акцію – 16 грн.
3. Сума дивідендів у розрахунку на одну просту акцію – 8 грн.
4. Утримано податок з доходів – ?
5. Виплачено привілейовані дивіденди – ?
6. Кількість привілейованих акцій – 15000 шт.
7. Перевищення суми дивідендів на привілейовані акції над простими – ?
8. Внески до державних цільових фондів (єдиний соціальний податок) – ?

Задача 18

У результаті ліквідації товариства з обмеженою відповідальністю обсяг виручки від реалізації ліквідаційної маси становив 800 тис. грн. Обсяг вимог кредиторів до підприємства – 1 млн. грн. Статутний капітал підприємства дорівнює 100 тис. грн. і сформований за рахунок вкладів чотирьох учасників товариства. Частка одного з учасників у статутному капіталі становить 70 %, а частки решти учасників є однаковими. Приватне майно найбільшого учасника – 200 тис. грн., у т. ч. йому належать облигації товариства, учасником якого він є, номінальною вартістю 50 тис. грн. Визначити джерела погашення вимог кредиторів підприємства, якою мірою вони будуть задоволені.

Задача 19

Фінансову діяльність підприємства протягом звітного року характеризують такі дані:

- здійснено розміщення корпоративних прав за курсом 120 %;
- номінальна вартість емісії – 100 тис. грн.;
- чистий прибуток підприємства – 50 тис. грн.;
- 60 % чистого прибутку спрямовано на виплату дивідендів;
- 20 % чистого прибутку використано на поповнення резервного капіталу;
- підприємство отримало на безоплатній основі необоротні активи первісною вартістю 30 тис. грн.

Розрахувати приріст власного капіталу підприємства за звітний період у розрізі окремих статей.

Задача 20

Скласти фінансовий бюджет підприємства (баланс доходів і видатків), якщо:

1. амортизаційні відрахування – 145 тис. грн.;
2. приріст нормативу оборотних коштів – 43 тис. грн.;
3. фінансовий результат від операційної діяльності – 180 тис. грн.;
4. податок на прибуток – 54 тис. грн.;
5. обсяг капітальних вкладень – 175 тис. грн.;

6. фонд виплати дивідендів – 53 тис. грн.;
7. резервний капітал – 26 тис. грн.;
8. короткострокові кредити банку – 49 тис. грн.;
9. погашення кредитів банку – 43 тис. грн.;
10. надлишок власних оборотних коштів – 20 тис. грн.;
11. інші витрати – 48 тис. грн.;
12. інші надходження – 14 тис. грн.;
13. доходи від здавання основних засобів в оренду – 34 тис. грн.

Задача 21

Визначити Cash-flow від операційної діяльності підприємства за звітний період непрямим методом за таких даних:

1. Чистий прибуток від операційної діяльності – 100 тис. грн.
2. Надходження від емісії акцій становлять 250 тис. грн., у т. ч. на збільшення статутного капіталу було спрямовано 200 тис. грн.
3. Надходження від емісії облігацій – 50 тис. грн.
4. Підприємство нарахувало дивідендів на суму 40 тис. грн.
5. Собівартість реалізованої продукції – 800 тис. грн, у т. ч. амортизація нематеріальних активів – 20 тис. грн.
6. Сума збільшення операційних оборотних активів 15 тис. грн.

Тематика рефератів:

1. Системні зміни у сучасній економічній організації: джерела виникнення і засоби гармонізації.
2. Якість господарських процесів і проблеми її оцінювання.
3. Розпізнавання ринкових сигналів як один з важливих напрямків подолання когнітивної недостатності підприємства.
4. Системна цілісність підприємства та чинники її забезпечення.
5. Система економічного управління та економічний порядок на підприємстві.
6. Функції економіста у процесі бюджетування.
7. Комплексна характеристика безперервного процесу бюджетування.
8. Механізм формування бюджету продаж як відправної точки формування операційних бюджетів підприємства.
9. Структура бюджетів і послідовність їх розробки у торгівельному підприємстві.
10. Структура бюджетів і послідовність їх розробки на виробничому підприємстві.
11. Гнучкий бюджет: механізм формування та призначення для аналізу оцінки діяльності підприємства.
12. Групи відхилень за гнучким бюджетом та методики розрахунку цих відхилень.
13. Критерії та методи дослідження повноти виконання бюджетів підприємства.
14. Фінансова стратегія підприємства: зміст та чинники, що її визначають.
15. Методи комплексного оцінювання фінансового стану підприємства.
16. Фінансова та управлінська звітність як інформаційна база фінансової діагностики підприємства.
17. Управлінські опції щодо покращення фінансових і не фінансових показників діяльності підприємства.
18. Бенчмаркінгові інструменти фінансової діагностики підприємства
19. Інтегральні показники фінансового стану підприємства: види, зони застосування та обмеження.

20. Мета і принципи проведення фінансового аналізу підприємства для власників, топ-менеджменту, інвесторів, державних і кредитних установ.
21. Стратегічні і операційні управлінські рішення для раціоналізації операційного і фінансового циклу підприємства.
22. Взаємозв'язок збутової політики підприємства з величиною робочого капіталу підприємства.
23. Вплив виду діяльності, особливостей бізнес-напрямів підприємств та рівня конкуренції бізнес-середовища на величину та структуру оборотних активів.
24. Управління операційним і фінансовим циклами підприємства: операційні та стратегічні управлінські рішення.
25. Управління запасами підприємства: фактори впливу та зони обмеження
26. Можливі джерела фінансування оборотних активів українських підприємств.
27. Вибір стратегії фінансування оборотних активів підприємств.
28. Фінансові інструменти українського фондового ринку: обмеження і можливості інвестування.
29. Принципи формування інвестиційного портфелю підприємства.
30. Види фінансових інвестицій українських підприємств.
31. Методи оптимізації інвестиційного портфелю підприємства на різних етапах життєвого циклу.
32. Теорії оптимізації інвестиційного портфелю: математичні моделі та управлінські опції.
33. Джерела фінансування українських підприємств: аналіз тенденції, юридичні та ринкові обмеження.
34. Структура капіталу українських підприємств: залежність від виду і масштабу діяльності, розвитку кредитного і фондового ринків.
35. Власний капітал підприємства та джерела його фінансування.
36. Оцінка вартості власного капіталу підприємства: теоретичні підходи та застосування в українській практиці.
37. Середньозважена і гранична вартість капіталу: принципи розрахунку та сфери застосування.
38. Інформаційні обмеження та асиметричність ринкової інформації при прийнятті рішень щодо структури капіталу підприємства.
39. Види дивідендної політики та чинники, що впливають на її вибір.
40. Аналіз дивідендної політики основних гравців вітчизняного фондового ринку.

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагиату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік питань для підготовки до екзамену

1. Сутність і етапи організаційного проектування
2. Теоретичні засади створення й розвитку організаційних форм управління
3. Концептуальні підходи до проектування організаційних форм управління
4. Методологічні принципи проектування організаційних форм управління
5. Процес проектування організаційних форм управління
6. Оцінка ефективності організаційних форм управління
7. Показники оцінки ефективності ОФУ
8. Методи розрахунку основних коефіцієнтів ОФУ
9. Правові основи створення організації
10. Життєвий цикл організації, закони і принципи організації функціонування та розвитку організації
11. Типологізація організаційних структур.
12. Етапи розвитку організаційної теорії
13. Основні види соціальних організацій: формальні і неформальні
14. Основні групи компонентів соціальної організації
15. Загальні рівні соціальної організації
16. Види соціальних організацій
17. Регулятори в соціальних системах: цільова управлінська дія, саморегуляція (самоуправління), організаційний порядок
18. Сутність, цілі та завдання економічного управління в діяльності господарського суб'єкта
19. Потенціал організації, як предмет економічного управління суб'єкта господарської діяльності
20. Особливості функціонування господарських суб'єктів в сучасних умовах
21. Поняття, ознаки та типи організаційних структур управління
22. Поняття, види виробничих структур підприємства у сфері підприємництва торгівлі та біржової діяльності. Чинники, які зумовлюють їх вибір
23. Праві засади функціонування суб'єктів господарської діяльності в Україні
24. Система показників, що визначають результати діяльності організації
25. Поняття системного підходу до управління організацією у сфері підприємництва торгівлі та біржової діяльності
26. Місце управлінських рішень у процесі управління.
27. Типи управлінських рішень та вимоги до їх прийняття
28. Технологія прийняття управлінських рішень
29. Методи управління: поняття, види, умови використання
30. Поняття та види бюджетів в господарській діяльності
31. Зміст системи бюджетного управління господарською діяльністю
32. Поняття та порядок розробки фінансової структури
33. Поняття та порядок розробки бюджетної

34. Постановка фінансових бюджетів в організації
35. Регламентация бізнес-процесів системи бюджету
36. Організація бюджетного управління
37. Технологія формування операційних бюджетів
38. Розроблення бюджету доходів і витрат
39. Інформаційне забезпечення економічного управління
40. Системи і методи фінансового аналізу господарської діяльності
41. Системи і методи фінансового планування
42. Методи внутрішнього фінансового контролю і фінансового контролінгу
43. Фінансова звітність у системі інформаційного забезпечення управлінської діяльності
44. Основні джерела інформації для фінансового аналізу
45. Поняття і значення грошових потоків в господарській діяльності
46. Сутність та завдання управління грошовими потоками.
47. Політика управління грошовими потоками підприємства
48. Методи оптимізації грошових потоків підприємства
49. Планування грошових потоків
50. Сутність і завдання управління операційними активами
51. Методи оцінки сукупної вартості активів підприємства
52. Політика управління запасами
53. Управління поточною дебіторською заборгованістю
54. Політика управління грошовими активами
55. Управління оборотними активами
56. Політика підприємства у сфері оборотного капіталу
57. Методи управління виробничими запасами
58. Вибір політики оперативного управління оборотними активами і короткостроковими зобов'язаннями
59. Управління необоротними активами у сфері підприємництва торгівлі та біржової діяльності
60. Політика підприємства в управлінні необоротними активами
61. Управління оновленням необоротних активів
62. Управління фінансуванням необоротних активів
63. Політика залучення і формування позикового капіталу суб'єкта господарювання
64. Управління залученням банківського кредиту
65. Забезпечення стійких темпів економічного розвитку організації
66. Управління інвестиціями
67. Інвестиційна політика підприємства
68. Ключові принципи оцінки інвестиційних проєктів
69. Методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів у сфері підприємництва торгівлі та біржової діяльності
70. Управління фінансовими ризиками.
71. Методи аналізу ризику
72. Принципи формування інвестиційної політики
73. Форми реальних інвестицій і особливості управління ними
74. Види інвестиційних проєктів у сфері підприємництва торгівлі та біржової діяльності та вимоги до їх розробки.
75. Оцінка ефективності інвестиційних проєктів
76. Оцінка вартості фінансових інструментів інвестування
77. Формування портфеля фінансових інвестицій

78. Сутність фінансової стратегії підприємства, принципи та послідовність їх розробки.
79. Стратегічний фінансовий аналіз і методи його здійснення
80. Управління реалізацією фінансової стратегії
81. Економічна сутність і види прибутку
82. Функції і механізм управління прибутком підприємства
83. Оптимізація джерел прибутку
84. Аналіз розподілу й використання
85. Аналіз ефективності використання прибутку
86. Показник фінансової стійкості і платоспроможності підприємства
87. Суть, роль та місце конкурентної політики у підприємницькій діяльності.
88. Основні підходи до формування конкурентної політики суб'єкта господарської діяльності та оцінювання її ефективності.
89. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності організації: галузевий, структурний, функціональний, процедурний та цільовий.
90. Використання методів стратегічного аналізу для оцінки конкурентоспроможності організації
 91. Процес розробки конкурентної стратегії та критерії оцінки її ефективності
 92. Складові оцінки ефективності функціонування підприємств
 93. Суть ресурсно-потенціального підходу до оцінки ефективності
 94. Визначення ефективності діяльності суб'єкта господарювання
 95. Види криз та причини (чинники), що їх спричиняють
 96. Сутність і завдання антикризового управління
 97. Фінансові аспекти реорганізації організації та забезпечення ліквідаційних процедур
 98. Зміст процесу антикризового управління в організації
 99. Діагностика фінансової кризи організації

Приклад тестових завдань:

1. У систему інтегрального фінансового аналізу включають:
 1. порівняльний аналіз фінансових показників підприємства з конкурентами
 2. структурний аналіз фінансових потоків
 3. PEST- аналіз фінансових результатів підприємства
 4. систему SWOT- аналізу фінансової діяльності
2. За методами розробки бюджет підприємства поділяється на:
 1. поточний та капітальний
 2. функціональний та комплексний
 3. стабільний та гнучкий
 4. жорсткий та мінливий
3. Який тип політики фінансування оборотних активів передбачає, що за рахунок власного та довгострокового позиченого капіталів повинна фінансуватися постійна частина оборотних активів?
 4. жорсткий
 5. помірний
 6. агресивний
 7. консервативний

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
89-70	добре
51-69	задовільно
1-50	незадовільно

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного та підсумкового контролю згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	50 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,5	50 балів (підсумковий контроль) середньозважений бал оцінок за теоретичні питання та/або практичні завдання, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,5
Мінімальний пороговий рівень	26 балів (поточний контроль)	25 балів (підсумковий контроль)

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahnien_zi_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf)

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських (практичних) і лабораторних заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання розв'язання задач представлено у табл. 4.

Таблиця 4.

Критерії оцінювання розв'язання задач

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Розв'язання задачі є абсолютно вірним. Студент володіє знаннями методики здійснення розрахунків, вміє нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.

4 бали	Задача розв'язана вірно, але обґрунтування висновків є недостатнім
3 бали	Задача розв'язана вірно, але немає висновків та хід розв'язання задачі (вправи, ситуації) не подано.
2 бали	При розв'язанні задачі виявлені неточності, помилки в розрахунках.
1 бал	Практичне завдання розв'язане невірно.
0 балів	Не було спроби розв'язати задачу.

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка доповідей, рефератів; розв'язування задач, вирішення ситуаційних завдань тощо.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела, якісна презентація результатів власного дослідження.

Критеріями розв'язання задач (ситуацій) знання методики здійснення розрахунків, вміння нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Семестрові экзамени в усній проводять за білетами. Екзаменаційний білет містить два теоретичних питання і одну задачу. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які входять до підсумкового контролю, наведено у табл. 3-4.

Результат екзаменаційного контролю визначається як середнє арифметичне оцінок (середньозважений бал) студента, що він отримав за кожне з питань (завдань) екзаменаційного білета. Цей бал переводиться за 100-бальною шкалою, а визначений показник множиться на ваговий коефіцієнт 0,5 та округлюється до цілого. Якщо здобувач вищої освіти отримав недостатню кількість балів з поточного контролю (менше 26 балів) він не допускається до складання семестрового екзамену, а у відомості обліку успішності виставляється оцінка «незадовільно».

У разі, якщо здобувач вищої освіти за екзамен отримав середньозважений бал менше, ніж 2,75, то він вважається таким, що не склав екзамен. У графі «підсумковий контроль» виставляється 0 балів.

Здобувачі, які не з'явилися на контрольні заходи, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку (0 балів за 100-бальною шкалою).

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, порядок його організації регулює «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/polozhennja-pro-orhanizaciju-osv.-procesu-iz-zast.-tehnolohij-dyst.-navch.-2020.pdf>).

Дистанційний режим навчання передбачає проведення навчальних занять, контрольних заходів та самостійної роботи здобувачів відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій Google Meet або Zoom.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom).

Підсумковий екзаменаційний контроль під час дистанційного формату навчання проводиться у комбінованій формі у синхронному режимі у формі співбесіди. Під час співбесіди студенту пропонується надати відповідь на три питання та розв'язати одне практичне завдання. Орієнтовний перелік питань до співбесіди наводиться у електронному курсі дисципліни, що розміщено на платформах LMS Moodle або Google Classroom. Прикладами практичних завдань можуть слугувати подані у силабусі типові завдання для розв'язання на семінарських (практичних, лабораторних заняттях) та самостійної роботи. З метою дотримання принципів академічної доброчесності та прозорості під час визначення певних питань та завдань у ході співбесіди застосовується ІТ технології, зокрема, генератор випадкових чисел (<https://generator-online.com/numbers>).

Під час співбесіди здобувач вищої освіти має надати відповіді на поставлені питання та пояснити розв'язання практичного завдання, які обираються рандомно охоплюють різну тематику навчальної дисципліни й спрямовані на оцінювання запланованих результатів навчання.

Підсумковий бал за екзаменаційну відповідь здобувача вищої освіти є середнім арифметичним оцінок за кожне питання (завдання), переведеним за 100-бальною шкалою з коефіцієнтом 0,5.

Викладач

(підпис)

Степанова К.В.
(ПІБ)

Затверджено на засідання кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Протокол № 3 від 14 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Метіль Т.К.
(ПІБ)